

ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ В ПРОФЕСІЙНУ ПІДГОТОВКУ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ

Гринченко І. Б.

Харківський національний педагогічний університет ім. Г. С. Сковороди (м. Харків)

Постановка проблеми. Перед системою вищої освіти постає проблема переходу від традиційної педагогічної парадигми до навчання інноваційного типу на основі розвитку основ проектування різноманітних педагогічних технологій і, насамперед, технологій розвитку і зміцнення здоров'я студентів – майбутніх учителів фізкультури.

В останні роки помітно зріс інтерес до вивчення ролі і місця фізичної культури в системі вищої освіти, переглядаються сформовані раніше підходи [1]. Сучасна система підготовки майбутніх учителів фізкультури має ряд недоліків. На наш погляд, причиною такого становища є наявність протиріч, що утворилися: 1) невідповідність традиційних цільових настанов на підготовку майбутніх учителів фізичної культури сучасним концепціям розвитку фізичної культури і системи фізичного виховання в системі вищої освіти; 2) превалювання окремих підходів у вирішенні проблеми підготовки педагогічних кадрів і об'єктивна необхідність комплексного впровадження нових освітніх технологій; 3) необхідність модернізації процесу професійної підготовки відповідно до сучасних тенденцій розвитку освітньої системи і відсутністю механізму, технологій такого впровадження на практиці з урахуванням сучасних інформаційних, організаційних, науково-методичних досягнень.

Аналіз досліджень. Окремі аспекти фізичного виховання як процесу професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання досліджувалися в працях українських і російських науковців: Г.М.Арзютов, О.М.Вацеба, Е.С.Вільчковський, М.С.Герцик, О.Ц.Демінський, В.І.Завацький, Ю.П.Кобяков, Б.Ф.Курдюков, О.С.Куц, В.М.Платонов, Л.П.Сущенко, О.В.Тимошенко, О.Л. Шабаліна, Б.М.Шиян, Ю.М.Шкретій.

Методи статті – проаналізувати засади впровадження інновацій у процес професійної підготовки майбутніх вчителів фізичної культури у вищих навчальних закладах України.

Викладення основного матеріалу. Перед професійною підготовкою студентів – майбутніх учителів фізкультури – постало завдання всебічного гармонічного розвитку особистості школяра, його духовного, фізичного і психічного здоров'я. Однак, аналіз наукової літератури і власний багаторічний педагогічний досвід роботи у Харківському національному педагогічному університеті ім. Г. С. Сковороди свідчать про те, що сучасна підготовка студентів не позбавлена серйозних недоліків.

На тлі розвитку різних сфер життєдіяльності нашого суспільства значно розширилися функції студентів – майбутніх учителів фізичної культури, а також перелік професійних сфер (не тільки робота в ЗОШ), у яких вони затребувані, що обумовило сприйняття їхньої професійної підготовки у вузі не тільки як процес формування висококваліфікованих фахівців, але і як підготовку працівників визначеної професійної сфери.

У нашому дослідженні ми підкреслюємо необхідність системного впровадження нових педагогічних технологій, реалізації нових цільових настанов, оновлення змісту, використання інноваційних форм, засобів, методів навчання, упровадження технологічних, організаційних, науково-методичних розробок у навчальний процес вузу.

Дослідник О. В. Тимошенко стверджує, що оптимізація навчально-виховного процесу професійної підготовки майбутнього вчителя фізичної культури стосується таких складових: а) форми навчання; б) види підготовки; в) організаційно-методичне управління професійною підготовкою: форми організації занять, моніторинг якості професійної підготовки; г) професійна компетентність; д) готовність до здійснення професійної діяльності [3].

Одним з напрямів підвищення ефективності професійної освіти в цій галузі є розробка системи впровадження нових педагогічних технологій, технологічних, організаційних, науково-методичних рішень, які підвищують можливості вищої професійної освіти студентів, активізують освітню діяльність, дозволяють оптимізувати процес підготовки соціально активного, компетентного фахівця, здатного творчо адаптуватися до нових форм і змісту роботи.

Відповідність змісту вищої фізкультурної освіти вимогам соціального замовлення забезпечується за рахунок розширенням структури, змісту навчання. Основними освітніми компонентами виступають: загальноосвітнє, спеціальне, професійно-педагогічне навчання. Взаємодіючи між собою, вони утворюють інтеграційні зони: загально-спеціальну, загально-професійну, спеціально-професійну, стверджує дослідник Б.Ф.Курдюков [2]. У сукупності ці компоненти становлять цілісну структуру змісту підготовки фахівця в галузі фізкультурної освіти.

Багаторічний власний досвід роботи в Харківському національному педагогічному університеті ім. Г. С. Сковороди дозволяє стверджувати, що професійна підготовка майбутніх вчителів фізичної культури має враховувати нові умови, які з'являються завдяки сучасним міжнародним, національним вимогам до підготовки фахівців. Так, майбутній вчитель фізичної культури розглядається нами як особистість, яка вмотивовано здобуває кваліфікацію відповідно до певного освітньо-кваліфікаційного рівня в процесі спеціально організованої навчально-виховної діяльності в умовах впровадження сучасних педагогічних технологій у вищих навчальних закладах для забезпечення в подальшій професійній діяльності здорового способу життя школярів. А професійна підготовка майбутніх вчителів фізичної культури розглядається нами як процес, який відображає науково-методичні, обґрунтовані заходи вищих навчальних закладів, спрямовані на формування протягом всього періоду навчання готовності студентів до професійної діяльності в ЗОШ з організації фізичного виховання школярів з урахуванням сучасних вимог.

Однак ми би хотіли наголосити, що впровадження нових технологій має здійснюватися під керівництвом викладача. Необхідно відзначити, що в сучасній вищій школі викладач, як і раніше, залишається незамінною фігурою

педагогічного процесу, вимоги до підготовленості якого змінюються адекватно новим уявленням про зміст освіти і педагогічної діяльності у вищому навчальному закладі. На даному етапі розвитку вищої школи основними з них є: спрямованість дій викладача на впровадження нових інноваційних технологій, створення організаційно-педагогічних умов, що активізують аудиторну і самостійну пізнавальну діяльність студента; здатність формувати в студентів потреби в поглибленому вивченні дисциплін спеціалізації (відповідно до навчального плану), сполучення умінь систематизувати знання, користуватися ними і передавати їхній іншим (школярам).

Ми вважаємо, що одним із сучасних засобів оптимізації процесу професійної підготовки майбутніх вчителів фізичної культури у вищих навчальних закладах України є впровадження нових педагогічних технологій, у тому числі й інформаційних.

Інформатизація освіти передбачає спрямованість системи професійної підготовки на формування інформаційного середовища у ВНЗ, широке застосування в навчальному процесі нових педагогічних, у тому числі й, інформаційних технологій. У зв'язку з цим, державна національна програма „Вчитель” серед провідних напрямків розвитку системи освіти передбачає оновлення змісту і форм професійної діяльності педагогічних працівників, підвищення ролі вчителя у розвитку інформаційного суспільства. До основних заходів, спрямованих на виконання програми, крім іншого, належить забезпечення підготовки майбутніх учителів до професійної діяльності в умовах упровадження сучасних інформаційних технологій.

Наше дослідження показало, що у професійній підготовці майбутніх учителів фізичної культури використання можливостей інформаційних технологій і Інтернету може здійснюватися за такими напрямками: самостійний пошук студентами інформації на веб-сторінках, створення студентами особистісних творчих продуктів на тему, яка вивчається, демонстрація особистісних творчих продуктів студентів для веб-глядачів, використання тематично підібраних гіпертекстових матеріалів, електронної пошти студентами заочної форми навчання, робота з каталогами літератури різних бібліотек.

Так, готовність майбутніх учителів фізичної культури до застосування інформаційних технологій у професійній діяльності можна розглядати як складову загальної професійно-педагогічної готовності студента до діяльності, що характеризується здатністю педагога застосовувати інформаційні технології для забезпечення процесу фізичного виховання школярів й аналізу його результатів та вміння передавати школярам спеціально відібраний і дидактично опрацьований за допомогою засобів інформаційних технологій навчальний матеріал [4].

Висновки. Наприкінці дослідження ми дійшли висновку, що в сучасних умовах розвитку освітньої сфери зростає інтерес вчених до інформаційних технологій, їх засобів та можливостей застосування в галузі фізичного виховання і спорту. Застосування інформаційних технологій в даній галузі оптимізує навчальний процес, діяльність вчителя й учнів, сприяє якісному засвоєнню ними навчального матеріалу. Інформаційні технології вимагають від майбутніх вчителів даної галузі підвищення їх загальної інформаційної культури, знань та умінь застосовувати ці технології у професійній діяльності.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Кобяков Ю. П. Проектирование и реализация здоровьеразвивающей технологии физического воспитания студентов вузов: дисс. ... докт. пед. наук: 13.00.08. / Ю. П. Кобяков. – Москва, 2006. – 350 с.
2. Курдюков Б. Ф. Теория и методология модернизации процесса профессиональной подготовки специалистов физической культуры в системе высшего образования: дисс. ... докт. пед. наук: 13.00.08. / Б. Ф. Курдюков. – Краснодар, 2004. – 303 с.
3. Тимошенко О.В. Теоретико-методичні засади оптимізації професійної підготовки вчителів фізичної культури у вищих навчальних закладах. автореф. дис. ... докт. пед. наук: 13.00.04. / О.В. Тимошенко. – Київ, 2009. – 35с.
4. Гринченко І. Б. Професійна підготовка майбутніх учителів фізичної культури в нових умовах / І. Б. Гринченко // Вища освіта України. Теоретичний та науково-методичний часопис. Додаток 3, Т. VII. Тематичний випуск: Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору. – К.: Гнозис, 2011. – С. 84–93.